

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Lublinie

LLU.411.001.07.2018
I/18/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Lublinie
ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin
T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11
llu@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	I/18/001 – Prawidłowość zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej
Okres objęty kontrolą	Lata 2016-2018 (do dnia 19 czerwca)
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontroler	Edward Szempruch, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLU/47/2018 z dnia 3 kwietnia 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Żmudź, 22-114 Żmudź, ul. Kasztanowa 22 (dalej: Urząd Gminy lub UG)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Edyta Niezgoda, Wójt Gminy Żmudź od 10 grudnia 2010 r. (dowód: akta kontroli str. 4-5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia¹ pozytywnie realizację przez Wójta Gminy Żmudź zadań określonych w ustawie z dnia 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (dalej: ustawa o zwrocie podatku akcyzowego)².

Uzasadnienie oceny ogólnej

Zbadane wnioski producentów rolnych o zwrot podatku akcyzowego oraz załączone do nich faktury zostały rzetelnie zweryfikowane, a decyzje w sprawie zwrotów tego podatku były kompletne i wydawane w terminach określonych w ww. ustawie. Prawidłowo ustalano limit zwrotu podatku akcyzowego przysługujący producentom rolnym, kwoty zwrotu tego podatku oraz terminowo dokonywano ich wypłaty.

Dotacje z budżetu państwa, przyznane przez Wojewodę Lubelskiego na realizację zadania, wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem i rzetelnie rozliczono. Poniesione przez Gminę koszty ustalania i wypłacania zwrotu podatku akcyzowego nie przekroczyły 2% łącznej kwoty otrzymanej dotacji.

Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła niepodawania adresu UG na wnioskach o przyznanie dotacji kierowanych do Wojewody Lubelskiego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Weryfikacja wniosków o zwrot podatku złożonych przez producentów rolnych

Opis stanu faktycznego

1. Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Urzędu Gminy³ zadania wynikające z przepisów ustawy o zwrocie podatku akcyzowego należały do pracownika

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Dz.U. z 2015 r. poz. 1340.

³ Zarządzenie Wójta Gminy Żmudź Nr 112/2017 z dnia 9 listopada 2017 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Urzędu Gminy Żmudź. Poprzednio obowiązywały w tej sprawie zarządzenia Wójta Gminy: Nr 27/2017 z dnia 24 kwietnia 2017 r., Nr 149/2016 z dnia 30 grudnia 2016 r., Nr 61/2015 z dnia 15 lipca 2015 r. oraz Nr 84/2012 z dnia 1 października 2012 r.

zatrudnionego na stanowisku ds. wymiaru i księgowości podatkowej. Pracownik ten miał w zakresie obowiązków przypisane m.in. prowadzenie i przygotowanie dokumentacji związanej z wydaniem decyzji oraz wypłatą zwrotu podatku akcyzowego i posiadał imienne upoważnienie Wójta Gminy do przetwarzania danych osobowych. Decyzje o zwrocie podatku akcyzowego były wydawane i podpisywane przez Wójta Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 6-38)

2. Stosowana w Urzędzie procedura prowadzenia postępowań w sprawie zwrotu podatku akcyzowego obejmowała m.in. rejestrację wniosków w elektronicznym obiegu dokumentów, ich weryfikację (sprawdzenie kompletności, w tym poprawności zawartych we wnioskach danych, autentyczności załączonych faktur, oświadczeń i umów dzierżawy), wydanie decyzji. Prowadzono ewidencję producentów rolnych, którym dokonywano zwrotów podatku, zawierającą m.in. dane o powierzchni użytków rolnych zgłoszonej do zwrotu, limicie zwrotu, ilości zakupionego paliwa oraz kwocie zwrotu.

W badanym okresie zwrot podatku akcyzowego nie był przedmiotem kontroli Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego (dalej: LUW). Zagadnienia te były kontrolowane przez LUW w latach wcześniejszych. W trakcie ostatniej kontroli (w 2011 r.) nie stwierdzono nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 39-50, 168-169)

3. Według prowadzonego w Urzędzie Gminy rejestru, w badanym okresie złożono 1.304 wnioski o zwrot podatku akcyzowego na łączną kwotę 1.252,5 tys. zł, z tego:

- 511 wniosków na kwotę 464,1 tys. zł zostało złożonych przez 374 producentów rolnych w 2016 r.,
- 515 wniosków na kwotę 478,4 tys. zł zostało złożonych przez 375 producentów rolnych w 2017 r.,
- 278 wniosków na kwotę 310,0 tys. zł zostało złożonych przez 278 producentów rolnych w 2018 r. (tj. od 1 do 28 lutego 2018 r.).

Wszystkie wnioski zostały przyjęte do realizacji, z tego cztery (złożone przez producenta rolnego, męża Wójta Gminy) zostały rozpatrzone przez Wójta Gminy Białopole, wyznaczonego w drodze postanowienia przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Chełmie.

(dowód: akta kontroli str. 51-90, 96-104)

4. Szczegółowym badaniem objęto próbę 75 wniosków. Wnioski te zawierały zgodną z rejestrem datę wpływu oraz numer ewidencyjny, a na załączonych do nich fakturach, potwierdzających zakup oleju napędowego, zamieszczona była adnotacja dokonana przez upoważnionego pracownika UG o treści „przyjęto w dniu (...) do zwrotu części podatku akcyzowego”.

Od wnioskodawców ubiegających się o zwrot podatku akcyzowego wymagano dostarczania do UG oryginałów faktur potwierdzających zakup przez nich oleju napędowego. Według wyjaśnienia Wójta Gminy, w przypadku gdy producenci rolni byli podatnikami podatku od towarów i usług, oryginały faktur były opieczętowywane i kserowane, w UG pozostawiano kserokopie, natomiast oryginały zwracano wnioskodawcom. W przypadku faktur zakupu oleju napędowego przedstawianych przez producentów rolnych posiadających grunty rolne w kilku gminach, niewykorzystane litry oleju napędowego (do wykorzystania w innych gminach) były opisywane na oryginale faktury, którą po skopiowaniu zwracano wnioskodawcy.

Wnioski zostały złożone w terminach określonych w art. 6 ust. 1 ustawy o zwrocie podatku akcyzowego, na formularzu zgodnym ze wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2013 r.

w sprawie wzoru wniosku o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej⁴. Zawierały elementy określone w art. 6 ust. 2 ustawy o zwrocie podatku akcyzowego.

(dowód: akta kontroli str. 79-84, 168-169)

5. Zbadane wnioski o zwrot podatku (75) zostały złożone przez producentów rolnych, o których mowa w art. 3 ustawy o zwrocie podatku akcyzowego. We wszystkich przypadkach były to osoby fizyczne, posiadające gospodarstwa rolne w rozumieniu przepisów art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym⁵, tj. łączna powierzchnia posiadanych gruntów przekraczała 1 ha.

Załączone do wniosków faktury za zakup oleju napędowego zawierały elementy określone w art. 106e ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług⁶. Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o zwrocie podatku akcyzowego, zostały wystawione w okresie sześciu miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku.

Badane wnioski nie zawierały błędów rachunkowych i nie zachodziła konieczność zwywania producentów rolnych do usunięcia jakichkolwiek braków.

Pracownik UG, odpowiedzialny za realizację zadań związanych ze zwrotem producentom rolnym podatku akcyzowego, weryfikował wnioski, w szczególności pod kątem zgodności powierzchni gruntów podanej we wnioskach z powierzchnią użytków rolnych będących w faktycznym posiadaniu producenta rolnego i wykorzystywaną do produkcji rolnej. Powierzchnię użytków rolnych wymienionych we wnioskach porównywano z ewidencją podatkową UG oraz z danymi zawartymi w ewidencji gruntów prowadzonej przez Starostwo Powiatowe w Chełmie, do której UG miał dostęp w ramach Systemu Informacji Przestrzennej WebEWID. Analizowano załączone do wniosków umowy dzierżawy lub oświadczenia o użytkowaniu gruntów rolnych, sprawdzano, czy grunty te nie zostały wykazane po raz drugi we wnioskach składanych przez ich właścicieli. Na wszystkich wnioskach znajdowały się odręcznie sporządzone adnotacje inspektora ds. weryfikacji i księgowości podatkowej o ich sprawdzeniu, w tym zweryfikowaniu podanej przez producenta powierzchni użytków rolnych.

W objętych badaniem wnioskach deklarowana przez poszczególnych producentów rolnych powierzchnia użytków rolnych była zgodna z prowadzoną przez UG ewidencją gruntów i budynków do celów podatkowych.

W sytuacji, gdy na oryginale faktury, załączonej przez producenta rolnego do wniosku o zwrot podatku, znajdowały się adnotacje pracowników innych gmin, że producent skorzystał z części przysługującego mu zwrotu podatku akcyzowego – w UG Żmudź uwzględniano do zwrotu tylko niewykorzystaną dotychczas ilość litrów oleju napędowego.

(dowód: akta kontroli str. 79-90, 168-169)

6. Faktury załączone do wniosków o zwrot podatku akcyzowego (511 w badanej próbie 75 spraw) były wystawione przez 29 podmiotów. Na dzień kontroli (12 czerwca 2018 r.) 28 wystawców było czynnymi podatnikami podatku od towarów i usług, jeden podmiot (wystawca faktury nr FVB/0023/12/2015/CY z dnia 14 grudnia 2015 r.) nie był zarejestrowany jako podatnik podatku od towarów i usług.

Wójt Gminy wyjaśniła, że faktury załączone przez producentów rolnych do wniosków o zwrot podatku akcyzowego były weryfikowane pod kątem autentyczności zawartych w nich danych osobowych (sprzedający-kupujący) i czy przedmiotem

⁴ Dz. U. poz. 789.

⁵ Dz. U. z 2017 r. poz. 1892.

⁶ Dz. U. z 2017 r. poz. 1221, ze zm.

zakupu był olej napędowy. Faktury nie zawierały znamion wystawienia ich przez podmioty do tego nieuprawnione i nie zachodziła konieczność poddawania ich bardziej szczegółowej kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 79-90, 261-262)

W badanej próbie 75 spraw, 50 faktur, które producenci rolni (będący osobami fizycznymi) załączyli do wniosków złożonych w UG w sierpniu 2017 r. i lutym 2018 r. (tj. w okresie obowiązywania przepisów ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o systemie monitorowania drogowego przewozu towarów⁷), dotyczyło zakupu oleju napędowego w ilości 500 i więcej litrów. Wójt Gminy wyjaśnił, że ustawa o zwrocie podatku akcyzowego nie nakłada na Gminę obowiązku weryfikacji przez UG zadań nałożonych na inne podmioty (tj. na nadawcę i odbiorcę towaru, a także na przewoźnika i kierującego środkiem transportu) ustawą o systemie monitorowania drogowego przewozu towarów. Zwrot podatku akcyzowego producentom rolnym nie jest uzależniony od faktu przesłania do rejestru zgłoszenia przewozu, np. oleju napędowego w objętości przekraczającej 500 litrów.

(dowód: akta kontroli str. 88-90, 168-169)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia⁸ pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Prawidłowość ustalania kwot oraz terminowość wydawania decyzji i zwrotu podatku akcyzowego producentom rolnym

Opis stanu
faktycznego

1. W badanym okresie wydane zostały 1.304 decyzje o zwrocie podatku akcyzowego producentom rolnym, z tego:

- w 2016 r. – 511 decyzji (kwota rocznego limitu do zwrotu podatku akcyzowego ustalona w tych decyzjach wynosiła ogółem 509,6 tys. zł, natomiast przyznana kwota zwrotu ogółem 464,1 tys. zł);
- w 2017 r. – 515 decyzji (kwota rocznego limitu do zwrotu podatku akcyzowego ustalona w tych decyzjach wynosiła ogółem 528,3 tys. zł, natomiast przyznana kwota zwrotu ogółem 478,4 tys. zł);
- w 2018 r. (do dnia zakończenia czynności kontrolnych) – 278 decyzji (kwota rocznego limitu do zwrotu podatku akcyzowego ustalona w tych decyzjach wynosiła ogółem 453,6 tys. zł, natomiast przyznana kwota zwrotu ogółem 310,0 tys. zł).

W badanej próbie 75 decyzji, 71 zostało wydanych i podpisanych przez Wójta Gminy Żmudź, natomiast cztery (dotyczące zwrotu podatku akcyzowego producentowi rolnemu, mężowi Wójta Gminy Żmudź) – przez Wójta Gminy Białopole.

Ewidencja wydanych decyzji o zwrocie podatku akcyzowego producentom rolnym była prowadzona w UG w formie elektronicznej w systemie informatycznym „Podatki”, w którym dla każdego producenta rolnego, który otrzymał decyzję Wójta Gminy o zwrocie podatku akcyzowego, wpisywano: roczny limit zwrotu tego podatku, przyznaną kwotę zwrotu oraz część limitu pozostałą do wykorzystania.

⁷ Dz. U. poz. 708, ze zm.

⁸ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny cząstkowej według proponowanej skali byłoby niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową.

Wójt Gminy wyjaśniła, że w celu zapewnienia prawidłowości danych zawartych w decyzjach o zwrocie podatku akcyzowego, pracownik merytoryczny UG na każdym etapie prowadzonego postępowania dokonywał weryfikacji danych zawartych we wniosku i w decyzji, w szczególności dot. posiadanej powierzchni gruntów i faktur zakupu oleju napędowego. Celem tej weryfikacji było wyeliminowanie ewentualnych przypadków wypłat ponad przysługujący danemu producentowi rolnemu limit roczny. Wójt Gminy na etapie podpisywania decyzji dokonywał oceny i kontroli danych zawartych w tych decyzjach.

Decyzje o zwrocie podatku były sporządzane w dwóch egzemplarzach. Egzemplarze pozostające w aktach danej sprawy nie zawierały podpisu osoby, która daną decyzję przygotowała.

Kwoty zawarte w decyzjach były prezentowane z dokładnością do groszy, bez stosowania zaokrągleń, o których mowa w art. 63 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa⁹.

(dowód: akta kontroli str. 55, 91-104, 253-258, 261-262)

2. W latach 2016-2017 nie wszyscy producenci rolni w pełni wykorzystali ustalony roczny limit do zwrotu podatku akcyzowego. I tak:

- w 2016 r. nie wykorzystali ogółem kwoty 45,5 tys. zł, tj. 8,9% ustalonego limitu (509,6 tys. zł);
- w 2017 r. nie wykorzystali ogółem kwoty 49,9 tys. zł, tj. 9,4% ustalonego limitu (528,3 tys. zł).

Według Wójta Gminy, przyczyną niewykorzystania limitów była konieczność wykorzystania limitu tylko w danym roku oraz uzależnienie zwrotu od ilości zakupionego przez rolników oleju napędowego w ściśle określonym czasie. System zwrotu tego podatku nie jest skomplikowany, jednakże brak jest zainteresowania nim ze strony rolników (na ponad 1.500 gospodarstw rolnych funkcjonujących w Gminie Żmudź, wnioski o zwrot podatku akcyzowego składa rocznie tylko ok. 400 producentów rolnych).

(dowód: akta kontroli str. 55, 168-169)

3. W badanej próbie 75 spraw, decyzje o zwrocie podatku akcyzowego, stosownie do art. 5 ust. 3 ustawy o zwrocie podatku akcyzowego, zawierały m.in: roczny limit zwrotu podatku akcyzowego ustalony zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy, kwotę zwrotu podatku, część limitu pozostałą do wykorzystania. W przypadku, gdy producenci rolni dołączyli do wniosku faktury zakupu oleju napędowego, których wartość przekraczała roczny limit zwrotu podatku akcyzowego, Wójt Gminy w decyzji zawierał również postanowienie o odmowie zwrotu podatku akcyzowego w kwocie przekraczającej ustalony limit.

Objęte badaniem decyzje wydane zostały w terminie od 1 do 11 dni od dnia złożenia przez danego producenta rolnego wniosku o zwrot podatku, tj. w terminie określonym w art. 5 ust. 4 ustawy o zwrocie podatku akcyzowego. Zawierały elementy określone w art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹⁰ (dalej: Kpa).

(dowód: akta kontroli str. 91-104)

4. UG dokonywał wypłat zwrotu podatku akcyzowego producentom rolnym w terminach określonych w art. 7 ust. 1 ustawy o zwrocie podatku akcyzowego. W badanej próbie 75 spraw wypłacone poszczególnym producentom rolnym kwoty

⁹ Dz. U. z 2018 r. poz. 800, ze zm.

¹⁰ Dz. U. z 2017 r. poz. 1257, ze zm.

zwrotów podatku akcyzowego, były zgodne z kwotami ustalonymi w decyzjach o zwrocie tego podatku, wydanych przez Wójta Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 91-95, 105)

5. W badanym okresie w UG nie wystąpiły przypadki zmiany, uchylenia lub unieważnienia wcześniej wydanych decyzji o zwrocie podatku akcyzowego producentom rolnym.

(dowód: akta kontroli str. 106-107)

6. W latach 2016-2018 (do dnia zakończenia czynności kontrolnych) nie wystąpiły przypadki wypłacenia przez UG producentom rolnym zwrotu podatku akcyzowego w nadmiernej wysokości lub nienależnego.

(dowód: akta kontroli str. 106-107)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że egzemplarze decyzji o zwrocie podatku akcyzowego pozostające w aktach danej sprawy nie były parafowane przez osobę, która te decyzje przygotowywała, tj. przez inspektora ds. wymiaru i księgowości podatkowej.

Wójt Gminy wyjaśniła, że parafowanie decyzji przez osoby je przygotowujące nie jest obowiązkiem wynikającym wprost z przepisów Kpa. Również w dokumentach wewnętrznych UG nie zapisano takiego obowiązku. Przy najbliższej zmianie przepisów wewnętrznych wprowadzony zostanie obowiązek parafowania egzemplarza decyzji pozostającego w aktach sprawy przez pracownika odpowiedzialnego za jej przygotowanie.

(dowód: akta kontroli str. 91-95, 261-262)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Kompletność i rzetelność wniosków gmin o przekazanie dotacji oraz rozliczenie dotacji

Opis stanu
faktycznego

1. Wnioski do Wojewody Lubelskiego o przyznanie dotacji celowej na postępowanie w sprawie zwrotu producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej i jego wypłatę składane były w terminach określonych w § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 sierpnia 2006 r. w sprawie przekazywania gminom dotacji celowej na postępowanie w sprawie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej i jego wypłatę¹¹ (dalej: rozporządzenie MRiRW z dnia 23 sierpnia 2006 r.). Wnioski złożone w latach 2016-2018 zostały sporządzone na podstawie prawidłowo zweryfikowanych wniosków złożonych przez producentów rolnych i zawierały dane określone w § 2 ust. 2 rozporządzenia MRiRW z dnia 23 sierpnia 2006 r., z wyjątkiem adresu Urzędu Gminy (na wnioskach zamieszczona była tylko pieczęćka o treści „Urząd Gminy Żmudź”).

(dowód: akta kontroli str. 55, 79-84, 108-112)

2. W latach 2016-2018 (do 19 czerwca) Wojewoda Lubelski przekazał Gminie Żmudź dotację celową na zwrot podatku akcyzowego producentom rolnym oraz na pokrycie kosztów postępowania w sprawie zwrotu w wysokości:

¹¹ Dz. U. z 2013 r. poz. 1339.

- w 2016 r. – 473,4 tys. zł (464,1 tys. zł wykorzystano na zwrot podatku producentom rolnym, natomiast 9,3 tys. zł, tj. 1,96% na pokrycie kosztów postępowania w sprawie jego zwrotu);
- w 2017 r. – 488,0 tys. zł (478,4 tys. zł wykorzystano na zwrot podatku, 9,6 tys. zł, tj. 1,96% na pokrycie kosztów postępowania w sprawie jego zwrotu);
- w 2018 r. (do dnia zakończenia czynności kontrolnych) – 316,2 tys. zł (310,0 tys. zł wykorzystano na zwrot podatku, 6,2 tys. zł, tj. 1,96% na pokrycie kosztów postępowania w sprawie jego zwrotu).

(dowód: akta kontroli str. 113-151)

Dotacje zostały wykorzystane w całości i zgodnie z przeznaczeniem. Otrzymane dotacje nie przekraczały wysokości należnych zwrotów podatku i kosztów Gminy związanych z postępowaniem w sprawie zwrotu podatku i jego wypłatą.

(dowód: akta kontroli str. 55, 79-84, 91-95, 156-157, 162-165)

3. Z otrzymanej dotacji celowej na zwrot podatku akcyzowego producentom rolnym, łączną kwotę 25,1 tys. zł wykorzystano na pokrycie kosztów prowadzonych przez UG postępowań w tej sprawie. Środki finansowe przeznaczono na wynagrodzenia pracownika za zadania realizowane na podstawie umów zlecenia (5,7 tys. zł), składki na ubezpieczenia społeczne (1,0 tys. zł), zakup materiałów biurowych, wyposażenia, paliwa do samochodu służbowego w celu doręczania decyzji (13,0 tys. zł) i usług m.in. za serwisowanie programu komputerowego (5,4 tys. zł).

Dowody księgowe, stanowiące podstawę rozliczenia dotacji zostały sprawdzone pod względem formalnym, rachunkowym i merytorycznym oraz zawierały potwierdzenia tego sprawdzenia.

(dowód: akta kontroli str. 33-36, 113, 168-170, 239-251, 261-262)

4. Okresowe i roczne rozliczenia dotacji oraz sprawozdania rzeczowo-finansowe z realizacji wypłat zwrotu podatku akcyzowego producentom rolnym w latach 2016-2018 Wójt Gminy przekazał Wojewodzie Lubelskiemu w terminach określonych w § 6 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia MRiRW z dnia 23 sierpnia 2006 r. Dane wykazane w ww. rozliczeniach i sprawozdaniach okresowych i rocznych wynikały z prowadzonej przez UG ewidencji księgowej.

(dowód: akta kontroli str. 152-165, 171-238)

Sprawozdania kwartalne: Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami zostały sporządzone w terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia: 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹² i rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹³. Dane zawarte w tych sprawozdaniach dotyczące dotacji i wydatków zrealizowanych w związku z wykonywaniem zadania objętego kontrolą, wynikały z ewidencji księgowej.

W badanym okresie w Gminie nie wystąpiły dochody związane z realizacją zadania w zakresie zwrotu podatku akcyzowego. Wójt Gminy nie wydawał decyzji o zwrocie nienależnie lub w nadmiernej wysokości wypłaconego zwrotu ww. podatku producentom rolnym.

(dowód: akta kontroli str. 106, 171-238)

¹² Dz. U. z 2016 r. poz. 1015, ze zm.

¹³ Dz. U. poz. 109.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Niepodawanie adresu Urzędu Gminy Żmudź na kierowanych do Wojewody Lubelskiego wnioskach o przyznanie dotacji na postępowanie w sprawie zwrotu producentom rolnym podatku akcyzowego, do czego obligowały przepisy § 2 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia MRiRW z dnia 23 sierpnia 2006 r.

Wójt Gminy wyjaśniła, że było to wynikiem przeoczenia, na kolejnych wnioskach kierowanych do LUW będzie podawany również adres UG.

(dowód: akta kontroli str. 108-112, 261-262)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że realizację zadania polegającego na przygotowaniu dokumentacji związanej z wypłatą podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej zlecono – na podstawie pięciu umów zlecenia – pracownikowi, który wykonywanie obowiązków z tego zakresu miał przypisane w zakresie czynności. Łączne koszty poniesione z tytułu ww. umów zlecenia wyniosły 6.672,53 zł, z tego: 5.693,78 zł stanowiły wynagrodzenia bezosobowe, natomiast 978,75 zł składki na ubezpieczenie społeczne.

Wg wyjaśnienia Wójta Gminy, wpisując wykonywanie zadań związanych ze zwrotem podatku akcyzowego do zakresu czynności J.T. nie sposób było określić wysokości wynagrodzenia z tego tytułu. Wynagrodzenie pracownika za wykonywanie tych czynności jest wynagrodzeniem dodatkowym. W UG przyjęto, że ww. pracownik zadania te będzie wykonywał na podstawie umowy zlecenia, ponieważ w okresie składania wniosków i wydawania decyzji trudno jest określić, ile wniosków i na jaką kwotę zostanie złożonych do UG, a co za tym idzie, jaką kwotę dotacji celowej otrzyma Gmina na ten cel. Poza tym zadanie to jest praktycznie realizowane tylko w określonych miesiącach roku (tj. luty-marzec i sierpień-wrzesień), dlatego przyjęto, że lepszą i bardziej czytelną formą rozliczenia kosztów własnych będzie powierzenie pracownikowi jego realizacji na podstawie umowy zlecenia. Pracownik, w okresie prowadzenia postępowań związanych ze zwrotem podatku akcyzowego, wykonywał te czynności też poza godzinami czasu pracy w UG.

Zdaniem NIK, zawieranie dodatkowych umów z pracownikiem na wykonywanie obowiązków wynikających z zakresu czynności może powodować ryzyko podwójnego finansowania zadania, zwłaszcza w sytuacji, gdy specyfika zadania nie zawsze pozwala na jego wykonywanie poza godzinami pracy w Urzędzie.

(dowód: akta kontroli str. 33-36, 113, 168-170, 239-251, 261-262)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁴, wnosi o podawanie we wnioskach kierowanych do Wojewody Lubelskiego o przyznanie dotacji celowej na postępowanie w sprawie zwrotu podatku akcyzowego producentom rolnym, wszystkich danych określonych w § 2 ust. 2 rozporządzenia MRiRW z dnia 23 sierpnia 2006 r.

¹⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 524, ze zm. (dalej: ustawa o NIK).

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 31 lipca 2018 r.

Kontroler
Edward Szempruch
Główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Lis

.....
Podpis

.....
Podpis